

Załącznik nr 3 do Strategii rozwoju
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
na lata 2026-2029

**Strategia rozwoju
Wydziału Nauk Społecznych
na lata 2026-2029**

Preambuła

Główny cel strategii Wydziału Nauk Społecznych wiąże się ze słowami Prezydenta Francji Emmanuela Macrona, które padły podczas przemówienia wygłoszonego na paryskiej Sorbonie 26 września 2017 roku:

„Uważam, że powinniśmy stworzyć Europejskie Uniwersytety – sieć uczelni w całej Europie z kierunkami studiów, w ramach których wszyscy studenci będą studiować za granicą i uczestniczyć w zajęciach w co najmniej dwóch językach. Europejskie Uniwersytety będą również motorami innowacji i dążenia do doskonałości w szkolnictwie.”

Pierwsze kroki na rzecz włączenia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach do elitarnego grona uczelni europejskich, które w najbliższej przyszłości bez wątpienia staną się najbardziej prestiżowymi podmiotami na mapie europejskiego szkolnictwa wyższego, już zostały wykonane. Działania instytucjonalne, podjęte na szczeblu centralnym uczelni, pozwoliły na lepsze poznanie uczelni partnerskich konsorcjum oraz na wdrożenie pierwszych, innowacyjnych formatów współpracy. Bez wątpienia kolejnym krokiem na rzecz jej utrwalenia oraz dalszego budowania silnej pozycji UŚ jako uczelni badawczej o międzynarodowym znaczeniu i prestiżu powinna być większa skala działań podejmowanych w ramach współpracy międzynarodowej (w tym przede wszystkim w ramach konsorcjum T4EU) na poziomie wydziałów. W wybranych aspektach kontynuując, lecz także rozszerzając realizację strategii Wydziału Nauk Społecznych, przyjętą na lata 2022-2024, proponowane działania będą dotyczyć sześciu kluczowych obszarów: badań naukowych, osób studiujących i kształcenia, kadry, wpływu społecznego, współpracy z otoczeniem międzynarodowym oraz infrastruktury.

Obszary strategiczne:

Obszar strategiczny I: Badania naukowe (BN)

Zmiana struktury wewnętrznej Wydziału, związana z likwidacją sztywnego podziału na zakłady i stworzenie możliwości prowadzenia indywidualnej lub zespołowej pracy badawczej zdecydowanie ułatwiła kreatywne tworzenie nowych grup i zachęciła do poszukiwania ciekawych oraz ważnych problemów, wartych rozwiązania. Tworzone w ten sposób zespoły, świadome możliwości pozyskiwania zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych środków na prowadzenie badań, chętnie wchodzi także we współpracę z podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze Uniwersytetu.

Ponadto przystąpienie do sojuszu Transform4Europe, funkcjonującego obecnie formalnie jako stowarzyszenie, stworzyło nowe możliwości w nawiązywaniu współpracy akademickiej i poszukiwaniu nowych partnerów naukowych. Szczególną rolę w tym zakresie powinno odgrywać nowo utworzone biuro projektowe T4EU Joint Grants Office oraz narzędzie do sieciowania badaczek i badaczy: T4EU Partnering Tool. Wymienione możliwości niewątpliwie służą budowaniu mostów łączących przedstawicieli różnych dyscyplin, zarówno w skali Wydziału, jak i w szerszych relacjach krajowych i międzynarodowych. Dlatego w obszarze badań naukowych realizowane będą następujące działania:

BN.1. WNS w sieci badań naukowych

W obszarze nauk społecznych wciąż możliwe jest efektywne uprawianie nauki w sposób indywidualny, jednak praca w zespole badawczym dostarcza wielu możliwości związanych zarówno z poszerzaniem perspektyw teoretyczno-interpretacyjnych, jak i generowaniem nowych problemów badawczych, pozyskiwaniem środków na finansowanie badań oraz umiędzynarodowieniem zasięgu wpływu na kształt naukowych dyscyplin. Zadanie ma na celu rozwinięcie na WNS środowiska sprzyjającego podejmowaniu przez badaczki i badaczy prac zespołowych o zasięgu międzydyscyplinowym, międzygeneracyjnym i międzyuczelnianym.

Na WNS organizowane będą spotkania sieciujące badaczki i badaczy prowadzących swoją aktywność w ramach Wydziału. Szczególne znaczenie będą miały spotkania sieciujące młode naukowczynie i młodych naukowców z partnerami bardziej doświadczonymi w prowadzeniu badań. W ramach zadania zaplanowane zostaną spotkania wewnątrz Wydziału, a także spotkania

z badaczkami i badaczami z Polski oraz ośrodków zagranicznych. Szczególne znaczenie będzie miało przy tym sieciowanie badaczek i badaczy z naukowcami reprezentującymi ośrodki skupione w konsorcjum Transform4Europe. Celem spotkań będzie włączenie badaczek i badaczy pochodzących z WNS w większe i międzynarodowe zespoły badawcze.

BN.2. Wsparcie finansowe badań i współpracy interdyscyplinarnej

Efektywne uprawianie nauki oraz upowszechnianie wyników prowadzonych badań wymagają zasobów finansowych wykraczających poza możliwości standardowego budżetu budowanego na środkach pochodzących z subwencji na działalność badawczą. Celem zadania jest zwiększenie aktywności i efektywności w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, dostępnych zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Zadanie ma na celu również stymulowanie powstawania interdyscyplinarnych zespołów badawczych, których działalność mogłaby być dofinansowywana z Rezerwy Dziekana WNS.

BN.3. Wysoka jakość i widzialność prac naukowych

Choć współczesne badaczki i badacze mają szerokie możliwości w zakresie publikowania wyników swoich prac, duże wyzwanie stanowi przekładanie się potencjału prowadzonych prac na ich widoczność w ramach dyscyplin oraz stanowienie ważnego głosu w dzisiejszych środowiskach naukowych. Liczba corocznie publikowanych prac jest ogromna, co stanowi wyzwanie z punktu widzenia zauważalności oraz cytowania poszczególnych publikacji.

Podejmowane działanie ma na celu ukierunkowanie działań publikacyjnych na kanały zwiększające szansę zwiększenia środowiskowej widzialności prowadzonych działań badawczych, również na arenie międzynarodowej.

Zakładany cel powinien zostać osiągnięty poprzez opublikowanie przez pracowniczki i pracowników poszczególnych Instytutów co najmniej 50% prac zaliczanych do slotów publikacyjnych przekraczających przyjęty w danej dyscyplinie punkt odcięcia, w stosunku do wszystkich prac zaliczanych do slotów publikacyjnych.

BN.4. Upowszechnianie wiedzy o możliwościach jakie stwarza narzędzie sieciujące T4ERI Partnering Tool oraz biuro projektów T4EU Joint Grants Office

Efektywne tworzenie międzynarodowych zespołów badawczych oraz pozyskiwanie zewnętrznych środków na prowadzenie działalności badawczej wymaga wsparcia odpowiednich struktur i narzędzi. Do najważniejszych z nich należą wypracowane w konsorcjum sojuszu

Transform4Europe: T4EU Joint Grants Office i T4EU Partnering Tool. Dlatego do celów strategicznych Wydziału będzie należało osiągnięcie, w okresie realizacji strategii, poziomu co najmniej 80% kont zarejestrowanych przez pracowniczki i pracowników badawczych lub badawczo-dydaktycznych każdej dyscypliny, zatrudnionych w jednostce, na platformie T4EU Partnering Tool.

Obszar strategiczny II: Osoby studiujące i kształcenie (OSK)

Słowa Prezydenta Francji Emmanuela Macrona z 2017 roku w pierwszej kolejności odwołują się do osób studiujących i konieczności zmiany sposobu ich kształcenia. To bowiem od najmłodszego pokolenia wstępującego w mury Akademii zależeć będzie jej przyszłość, przyszłość poszczególnych państw oraz Unii Europejskiej jako całości. Jedno z założeń wizjonerskiego przemówienia zakładało, że nowoczesne kształcenie musi uwzględniać konieczność tworzenia kierunków studiów, odpowiadających na wyzwania otaczającego nas świata, w ramach których studentki i studenci będą studiować za granicą i uczestniczyć w zajęciach w co najmniej dwóch językach.

Ogromnym sukcesem dydaktycznym Wydziału Nauk Społecznych jest uruchomienie programu *Międzynarodowe studia nauk politycznych i dyplomacji*, na studiach I i II stopnia. Jako jedyny kierunek na Wydziale Nauk Społecznych oferuje on pełną ścieżkę wykładową w języku angielskim, z elementami kształcenia w dwóch innych językach obcych: francuskim i hiszpańskim. Ponadto na studiach drugiego stopnia, w ramach programu *International Studies in Political Science and Diplomacy*, wybrane osoby studiujące będą mogły zrealizować program umożliwiający uzyskanie podwójnego dyplomu: Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie. Wymienione osiągnięcie stwarza zupełnie nowe możliwości w zakresie współpracy międzynarodowej. Na początkowym etapie studiów licencjackich umożliwia ono osobom studiującym doskonalenie kompetencji językowych w zakresie kształcenia specjalistycznego. Biegłość językowa oznacza swobodne wejście w globalny świat nauki i czerpanie wiedzy z publikacji ogłaszanych w najbardziej prestiżowych czasopismach i wydawnictwach. Program oferowany w języku angielskim oznacza także możliwość zapraszania do współpracy dydaktycznej wybitne przedstawicielki i wybitnych przedstawicieli świata nauki, którzy prezentują osobom studiującym różne perspektywy i podejścia do problemów współczesnego świata. Tak rozumiany proces dydaktyczny staje się bramą do przekształcenia Uniwersytetu Śląskiego w uczelnię badawczą. Od sposobu, w jaki dziś kształcimy osoby studiujące, będzie w przyszłości zależało to, kto i w jaki sposób będzie kontynuował i rozwijał poszczególne linie badawcze.

Znaczącą korzyścią, wynikającą z umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego, jest możliwość swobodnego włączania w uczestnictwo w zajęciach osób studiujących z zagranicy. Jest to aspekt szczególnie ważny w kontekście nabywania przez osoby studiujące umiejętności

krytycznego myślenia, argumentowania własnego stanowiska, pracy w zespołach międzynarodowych, a także rozumienia różnic międzykulturowych. Zaproszenie do studiowania w Uniwersytecie Śląskim studentów i studentów zagranicznych przynosi ogromne korzyści natury czysto akademickiej. Ponadto jest szansą na nawiązanie współpracy pomiędzy osobami studiującymi, a w niektórych przypadkach także przyszłymi doktorantkami i doktorantami. Proces sieciowania i tworzenia międzynarodowych zespołów badawczych powinien rozpoczynać się już na etapie studiów.

Ważnym aspektem związanym z ofertą dydaktyczną Wydziału Nauk Społecznych powinno być także jej znaczące powiązanie z podmiotami działającymi w otoczeniu społeczno-gospodarczym Uniwersytetu. Pozwoli to osobom studiującym z jednej strony na szybsze i łatwiejsze odnalezienie się na rynku pracy. Z drugiej stworzy możliwość przedstawiania przez zaproszone do współpracy podmioty swoich problemów i wyzwań, z którymi się zmagają. Kształcenie w tak skonstruowanym systemie pozwoli na kształtowanie przedsiębiorców wiedzy, dobrze przygotowanych do misji rozwiązywania problemów otaczającej nas rzeczywistości.

Ponadto należy zauważyć, że życie studenckie przynosi znakomite rezultaty nie tylko w związku z realizacją zajęć obowiązkowych. Najciekawsze pomysły rodzą się zwykle podczas zainicjowanych przez osoby studiujące dyskusji, a szczególnie podczas spotkań kół naukowych. Bez tego rodzaju aktywności Wydział Nauk Społecznych nie mógłby się zapewne pochwalić sukcesem drużyny studentek Pedagogiki, które podczas amerykańskich finałów, w swojej kategorii wiekowej, dwukrotnie zdobyły mistrzostwo świata w międzynarodowym konkursie Odyseja Umysłu. Działalność studencka i komfort osób studiujących musi mieć wsparcie we władzach dziekańskich. Dlatego w obszarze kształcenia i osób studiujących realizowane będą następujące działania

OSK.1. Umiędzynarodowienie oferty kształcenia na WNS

Rozwój nauk społecznych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach wymaga ich szerszego osadzenia w kontekście europejskim. Budowanie przyszłych, międzynarodowych sieci badawczych, a także przygotowywanie młodych przedsiębiorczyń i przedsiębiorców wiedzy, skutecznie współpracujących z otoczeniem społeczno-gospodarczym wymaga umiędzynarodowienia programów studiów oraz upowszechnienia różnych form mobilności akademickiej wśród studentek i studentów WNS.

W celu osiągnięcia tak sformułowanego założenia strategicznego rozbudowana zostanie oferta kształcenia w językach obcych na wszystkich kierunkach, prowadzonych na Wydziale Nauk

Społecznych. Podjęta zostanie także próba złożenia aplikacji w prestiżowych konkursach, mających na celu umiędzynarodowienie oferty dydaktycznej (m.in. opracowanie i wdrożenie modułów prowadzonych w językach obcych, organizacja letnich lub zimowych szkół, przeprowadzenie zagranicznych wizyt studyjnych, itp.). Podjęta zostanie także co najmniej jedna próba złożenia aplikacji w prestiżowym konkursie Erasmus Mundus.

Celem strategicznym WNS, spójnym z założeniami sojuszu Transform4Europe, będzie także dążenie do osiągnięcia poziomu 20% międzynarodowej mobilności akademickiej studentek i studentów. Pod uwagę będą przy tym brane zarówno mobilności fizyczne, jak i wirtualne.

OSK.2. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu kształcenia przedsiębiorczyń i przedsiębiorców wiedzy

Celem strategicznym Wydziału powinno być wzmocnienie w studentkach i studentach cech przedsiębiorczych, polegających na umiejętności empatycznego rozumienia otoczenia społeczno-gospodarczego. Osoba studiująca powinna umieć określić jakie są aktualne potrzeby otoczenia i spróbować przewidzieć przyszłość, aby aktywnie wpływać na jego przekształcanie, a także odnaleźć się na coraz bardziej dynamicznym i zmiennym rynku pracy. Dlatego tak ważna w obszarze kształcenia jest intensyfikacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta powinna obejmować m.in. projektowanie programów kształcenia z uwzględnieniem potrzeb i opinii partnerów zewnętrznych, rozwijanie mentoringu, staży, praktyk oraz zajęć prowadzonych przez osoby posiadające odpowiednie doświadczenia praktyczne.

Realizacja założonego celu będzie obejmowała prowadzenie co najmniej 10% zajęć dydaktycznych przez ekspertki i ekspertów z otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto upowszechniona zostanie możliwość realizowania prac dyplomowych w formule service-learning oraz "Research Project".

OSK.3. Głos i działanie - aktywizacja społeczności studenckiej i doktoranckiej

Celem zadania jest wzmocnienie pozycji osób studiujących i kształcących się w szkołach doktorskich jako pełnoprawne uczestniczki i pełnoprawnych uczestników wspólnoty akademickiej, poprzez stworzenie warunków do realnego wpływu na procesy kształcenia, organizację życia akademickiego i rozwój indywidualny. Zadanie obejmuje wspieranie współdecydowania, rozwój kompetencji miękkich i przywódczych, udział w projektach uczelnianych, a także zwiększenie przejrzystości procedur i komunikacji.

W celu osiągnięcia założonych rezultatów na początku każdego roku akademickiego opracowywany będzie kalendarz regularnych spotkań władz dziekańskich z Samorządem Studenckim WNS UŚ. Będą one szczególnym forum dialogu i partycypacji osób studiujących w życiu Wydziału. Ponadto uruchomiona zostanie procedura umożliwiająca osobom studiującym oraz doktorantkom i doktorantom zgłaszania uwag dotyczących szeroko rozumianego funkcjonowania Wydziału. Ważnymi aktorkami i aktorami proponowanego procesu będą przedstawicielki i przedstawiciele Samorządu Studenckiego WNS UŚ.

OSK.4. Wydział na miarę potrzeb – poprawa infrastruktury i dostępności

Celem tego elementu strategii jest konsekwentne podnoszenie jakości środowiska edukacyjnego poprzez działania w obszarach infrastrukturalnych, cyfrowych, organizacyjnych i społecznych. Poprawa warunków studiowania obejmuje dostęp do odpowiednich przestrzeni dydaktycznych, miejsc do pracy własnej, narzędzi technologicznych, wsparcia psychologicznego i finansowego, a także rozwijanie oferty prozdrowotnej i kulturalnej. Strategia zakłada partnerską współpracę z osobami studiującymi przy diagnozowaniu potrzeb i projektowaniu rozwiązań.

W celu osiągnięcia wyznaczonego celu władze wydziału, w ścisłej współpracy z władzami kanclerskimi UŚ, będą pracowały nad dalszym ulepszaniem stref studenckich, zlokalizowanych przy ul. Bankowej i ul. Grażyńskiego. Poprawa komfortu studiowania będzie także obejmowała podnoszenie jakości wyposażenia sal dydaktycznych oraz poprawę dostępności dla osób studiujących ze specjalnymi potrzebami. Wszelkie planowane w tym zakresie działania będą przedmiotem dialogu pomiędzy władzami dziekańskimi WNS i Samorządem Studenckim WNS UŚ.

OSK.5. Wybieram WNS – kompleksowe działania promocyjno-adaptacyjne

Warunkiem utrzymania wysokiej jakości kadry akademickiej WNS oraz elementem regionalnej misji Uniwersytetu jest pozyskiwanie kandydatek i kandydatów na studia o wysokim potencjale rozwoju naukowego. W związku z powyższym planowane jest podjęcie współpracy z organizatorami olimpiad przedmiotowych na poziomie szkół średnich, umożliwiające systematyczne pozyskiwanie wiedzy na temat absolwentek i absolwentów szkół średnich o szczególnie wysokim poziomie zainteresowania i umiejętności dotyczących obszaru nauk społecznych. Zadanie zakłada także szerokie działania promocyjne, informacyjne i wspierające, skierowane zarówno do przyszłych studentek i studentów, jak i osób już studiujących. Szczególny nacisk kładziony będzie na dostosowanie treści programowych do potrzeb rynku pracy, rozwijanie opieki tutorsko-mentorskiej oraz eliminowanie barier edukacyjnych i społecznych.

Obszar strategiczny III: Kadra (KA)

Wydział to żywa struktura, która ewoluuje i nieustannie się zmienia. Przedstawiając swój program wyborczy w 2024 roku Jego Magnificencja, Rektor Uniwersytetu Śląskiego, prof. dr hab. Ryszard Koziołek zauważył:

„Uniwersytet jest projektem nieskończonym. Ale my nie. Horyzont indywidualnego życia ma granice i słusznie oczekujemy, aby zawierało się w nich to, co dla nas najlepsze; abyśmy w czasie, kiedy nasza praca współtworzy Uniwersytet Śląski, znaleźli w nim oparcie i dobro obejmujące całość życia – nie tylko zawodowego. Łatwo o tym zapomnieć i sprowadzić żywych ludzi uniwersytetu do zbiorowości czystych intelektów oddanych powinnościom akademickich zawodów oraz studiowaniu.”

W nakreślonym powyżej kontekście funkcja władz dziekańskich Wydziału jest niezwykle ważna i odpowiedzialna. Dziekan odpowiada bowiem za politykę kadrową. Jest bezpośrednim przełożonym nauczycielek i nauczycieli akademickich. Określa dla nich indywidualne przydziały obowiązków oraz podejmuje decyzje w wielu dotyczących ich sprawach. Pełni rolę mediatora w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Wnioskuje o organizację konkursu na zatrudnienie nauczycielek i nauczycieli akademickich. W zakresie dyspozycji merytorycznej jest także bezpośrednim przełożonym pracowniczek i pracowników Wydziału niebędących nauczycielami akademickimi.

Współczesne wymogi dotyczące przedstawicieli świata nauki w dużej mierze sprowadzają się do suchych opisów ujętych we wskaźniki. Niezaprzeczalnie są one ważne, szczególnie w zakresie jasnego określenia wymagań, stawianych kandydatkom i kandydatom do pracy naukowej, dydaktycznej lub administracyjnej. Nie zmienia to jednak faktu, że świat akademicki nie może ograniczać się do zwykłej statystyki i ewaluacyjnej rozliczalności. Jego trwanie, siła i autorytet są bowiem także wynikiem międzypokoleniowego przekazywania wzorców codziennego zachowania, metod prowadzenia badań, sposobu celebrowania uroczystości i stosunku do otaczającego nas świata.

Dlatego w obszarze kadry realizowane będą następujące działania:

KA.1. Polityka zatrudnienia zapewniająca akademicką ciągłość i zastępowalność pokoleń

Proces formacji zawodowej nauczycielki i nauczyciela akademickiego to proces żmudny i długotrwały. Wymaga cierpliwości i systematyczności w zakresie prowadzenia badań,

publikowania wyników oraz ich praktycznego implementowania. Osiąganie kolejnych szczebli w akademickiej karierze wiąże się także z coraz szerszym wachlarzem obowiązków oraz większą odpowiedzialnością za osoby współpracujące i kształcące się pod opieką naukową osób bardziej doświadczonych. Ponadto ważnym aspektem rozwoju każdej jednostki badawczo-dydaktycznej jest specjalizowanie się w określonych tematach i obszarach badawczych, w kolejnych dekadach twórczo rozwijanych przez najzdolniejsze uczennice i uczniów wybitnych mistrzyń i mistrzów. Dlatego jednym z najważniejszych celów strategicznych Wydziału będzie dbanie o zapewnienie akademickiej ciągłości i zastępowalności pokoleń.

Realizacja tak nakreślonego celu będzie się odbywała poprzez dyskusję na forum Kolegium Wydziału dyskusji dotyczącej potrzeb kadrowych poszczególnych dyscyplin i kierunków. Jej rezultatami będą dobrze przemyślane i umotywowane wnioski konkursowe.

KA.2. WNS się szkoli

Przed władzami dziekańskimi stoi trudne zadanie zapewnienia możliwości ciągłego podnoszenia kompetencji przez wszystkie grupy pracowniczek i pracowników wydziału. Koncepcja *lifelong learning* nie może być jedynie elementem wkomponowanym w programy prowadzonych studiów. Gwałtowne zmiany zachodzące w otaczającym nas świecie powodują, że konieczność stałego aktualizowania stanu wiedzy dotyczy każdego przedstawiciela świata akademickiego. Niezależnie od tego, na jakim stanowisku i etapie kariery się znajduje. Oznacza to także, iż przyjęta w Strategii Uniwersytetu Śląskiego zmiana paradygmatu jego działalności, dotycząca przekształcenia w uczelnię badawczą, nie może wiązać się wyłącznie z docenianiem pracy i zapewnieniem możliwości rozwoju grupie pracowniczek i pracowników badawczych lub badawczo-dydaktycznych. Wszyscy bowiem współtworzymy wspólnotę akademicką. I słabość choć jednej z tworzących ją grup znacząco wpływa na jakość działania Uniwersytetu jako całości.

Realizacja tak zdefiniowanego celu będzie się odbywać poprzez organizowanie szkoleń tematycznych dla wszystkich grup pracowniczych: badawczej, badawczo-dydaktycznej, dydaktycznej i administracyjnej, a także zachęcanie do korzystania z bogatej oferty ogólnoakademickiej i zewnętrznej.

KA.3. Mobilność międzynarodowa pracowników

Nauka nie ma narodowości. Jej najważniejsze osiągnięcia powinny być dobrem dostępnym całej ludzkości. Aby jednak mieć pewność, że uzyskiwane wyniki są prawdziwe i rzetelne, powinny być krytycznie przedyskutowane z badaczkami lub badaczami reprezentującymi różne środowiska

i podejścia metodologiczne. Rezultatami tych dyskusji powinny być wspólne publikacje naukowe i projekty badawcze oraz dydaktyczne, składane we współpracy międzynarodowej. Międzynarodowa mobilność akademicka powinna być zatem dostępna już dla osób studiujących, a następnie powinna stać się stałym elementem pracy akademickiej doktorantek i doktorantów oraz pracowniczek i pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych, a także kadry administracyjnej.

Realizacja tak zdefiniowanego założenia będzie się wiązała z upowszechnianiem informacji dotyczących możliwości realizacji mobilności akademickich, zarówno fizycznych, jak i online. Jej rezultatem powinno być osiągnięcie poziomu co najmniej 50% liczby pracowniczek i pracowników realizujących międzynarodową mobilność akademicką w każdej grupie pracowniczej.

KA.4. Docenianie i nagradzanie wyjątkowych osiągnięć i zaangażowania

Polityka państwa w zakresie wynagradzania nauczycielek i nauczycieli akademickich oraz pracowniczek i pracowników wspierających procesy badawcze i dydaktyczne, prowadzone w polskich uniwersytetach, nie zawsze spełnia oczekiwania osób zapewniających istnienie uniwersytetu swoją codzienną pracą. Dlatego jednym z celów strategicznych władz WNS będzie dbanie o nagradzanie osób zatrudnionych na Wydziale, w szczególności za wykonanie zadań dodatkowych. Szczególną wagę przykładając będziemy przy tym do transparentności procesu nagradzania. W tym celu na Wydziale opracowane zostaną wewnętrzne regulacje, zapewniające możliwość ubiegania się o dodatkowe, dostępne środki, na jasno określonych zasadach, zgodnych ze strategią Wydziału.

KA.5. Etykieta i ceremoniał akademicki WNS

Współczesne realia Uniwersytetu Śląskiego, jak i wielkiego miasta, jakim niewątpliwie staje się obszar Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wyjątkowo sprzyjają indywidualizacji działań. Z jednej strony stwarza to nowe możliwości w zakresie korzystania z wolności, która w świecie akademickim powinna zawsze wiązać się z odpowiedzialnością. Z drugiej jednak stwarza zagrożenie związane z możliwością rozbicia poczucia wspólnoty, która oferuje ludziom poczucie przynależności i tworzy ich tożsamość. Aby ją skutecznie budować trzeba zadbać nie tylko o stałe przypomnianie o wartościach, na jakich się opiera, lecz także zapewnić powtarzalność rytuałów właściwych dla danej wspólnoty. Dlatego jednym z najważniejszych celów strategicznych WNS do 2029 roku będzie opracowanie zasad etykiety i ceremoniału akademickiego Wydziału.

Obszar strategiczny IV: Wpływ społeczny (WS)

Osiągnięcia, które są sukcesami członkiń i członków wspólnoty Uniwersytetu i przyczyniają się do rozwoju istniejącego stanu wiedzy, nie mogą być szczelnie zamykane w murach poszczególnych Wydziałów. Powinniśmy o nich głośno mówić informując, edukując, wyjaśniając i pomagając rozwiązywać pojawiające się problemy. W ten sposób budujemy zaufanie dla Uniwersytetu Śląskiego i prezentujemy postawę przedsiębiorczyń i przedsiębiorców wiedzy. Dlatego w obszarze wpływu społecznego realizowane będą następujące działania:

WS.1. Organizacja interdyscyplinarnych debat społecznych na temat wyzwań regionu.

Wydział Nauk Społecznych będzie cyklicznie organizował otwarte debaty z udziałem przedstawicieli i przedstawicielek Rady Interesariuszy WNS, osób studiujących, naukowców i naukowczyń, osób reprezentujących jednostki samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, biznesu oraz mieszkańców i mieszanek, poświęcone kluczowym wyzwaniom Śląska (np. transformacja energetyczna, zdrowie psychiczne, migracje, nierówności społeczne). Każde spotkanie będzie miało formę moderowanej dyskusji z ekspertami i ekspertkami z różnych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych, połączonej z warsztatami dla osób uczestniczących. Wyniki debat posłużą do opracowania rekomendacji dla lokalnych władz i instytucji, a także będą cennymi wskazówkami przy definiowaniu nowych problemów badawczych oraz przy modyfikowaniu programów studiów. Będą one publikowane w formie raportów lub *policy briefs*. Działanie wpisuje się m.in. w Program Naukowy dla Śląska (IV.3), wzmacniając zaangażowanie uczelni w rozwiązywanie realnych problemów regionu. Dzięki realizacji zadania możliwe będzie: wykorzystanie wiedzy akademickiej dla dobra publicznego – debaty łączą badania naukowe z praktyką, dostarczając rekomendacji dla otoczenia społeczno-gospodarczego; wzmacnianie autorytetu uczelni poprzez aktywną rolę w dyskusji na temat kluczowych problemów regionu; upowszechnianie osiągnięć badawczych w formie dostępnej dla mieszkańców i mieszanek regionu (raporty, *policy briefs*), a także w definiowaniu nowych problemów badawczych i modyfikacjach programów studiów.

WS.2. Współtworzenie prac dyplomowych we współpracy z partnerami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze

Wydział Nauk Społecznych wdroży systemowe rozwiązania mające na celu powiązanie tematów prac dyplomowych (licencjackich, magisterskich) z rzeczywistymi potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. W ramach zadania zostanie opracowana baza tematów/zagadnień – we współpracy z Radą Interesariuszy WNS. Pozwoli to na rozwój formuły prac wdrożeniowych, których wyniki będą przekazywane partnerom zewnętrznym w formie rekomendacji czy gotowych produktów (np. scenariusze zajęć, gry dydaktyczne itp.). Zakłada się także promocję najlepszych prac poprzez publikację wyników lub prezentację podczas debat, konferencji, spotkań z RI WNS oraz spotkań w szkołach średnich w regionie.

WS.3. Utworzenie stałego forum wymiany wiedzy między naukowcami i naukowczyniami a praktykami i praktyczkami w ramach prac Rady Interesariuszy WNS (RI WNS)

Wydział Nauk Społecznych utworzy cykliczne forum dialogu w ramach Rady Interesariuszy, skupiające przedstawicieli i przedstawicieli nauki (pracowniczkę i pracowników WNS), instytucji publicznych, biznesu i organizacji pozarządowych. Forum będzie funkcjonować w formule regularnych spotkań roboczych (co kwartał) oraz platformy online do stałej współpracy. Główne działania: współorganizacja tematycznych paneli dyskusyjnych dot. aktualnych wyzwań społecznych; wspólne opracowywanie rekomendacji dla regionalnych polityk publicznych; tworzenie bazy dobrych praktyk i studiów przypadku; inicjowanie wspólnych projektów badawczo-wdrożeniowych. Efektami realizacji zadania będą: wzmocnienie transferu wiedzy między nauką a praktyką; budowa sieci współpracy międzysektorowej; zwiększenie wpływu badań naukowych na rozwój regionu.

Obszar strategiczny V: Współpraca z otoczeniem międzynarodowym (WOM)

Kryzysy polityczne, społeczne i gospodarcze, które w ciągu ostatnich dwóch dekad były częścią naszej rzeczywistości, wystawiły na próbę współpracę europejską, rozwijaną od połowy XX wieku. Dla Polski przystąpienie do struktur Unii Europejskiej stworzyło wyjątkową szansę na nadrobienie cywilizacyjnych zapóźnień spowodowanych trudną historią: ponad stuletnim brakiem podmiotowości państwowej, niszczącym doświadczeniem dwóch wojen światowych, a także trudnym czasem komunizmu. Z tego powodu włączenie się w międzynarodowy dialog związany z dyskusją nad wynikami uzyskiwanych badań, dydaktyką akademicką i wartościami, które dzielimy jako Europejczycy, stanowi jeden z celów strategicznych władz Wydziału Nauk Społecznych UŚ. Dlatego w obszarze współpracy z otoczeniem międzynarodowym realizowane będą następujące działania:

WOM.1. Rozwój anglojęzycznych programów studiów o profilu międzynarodowym

Wydział Nauk Społecznych wdroży minimum jeden nowy program studiów w języku angielskim, opracowany we współpracy z uczelniami partnerskimi z sojuszu T4EU. Program będzie: oparty na interdyscyplinarności – łącząc perspektywy różnych, reprezentowanych na WNS, dyscyplin naukowych; zorientowany na praktykę – z wizytami studyjnymi i gościnnymi wykładami ekspertów międzynarodowych; wpisany w strategię umiędzynarodowienia – z możliwością zdobycia podwójnych dyplomów lub certyfikatów partnerskich.

WOM.2. Program wymiany kadry naukowej z uczelniami partnerskimi

Wydział Nauk Społecznych w sposób systemowy prowadzi program wymiany akademickiej, umożliwiającą pracownikom i pracownikom naukowym krótkoterminowe wyjazdy badawczo-dydaktyczne (1-3 miesiące) do uczelni partnerskich oraz przyjmowanie profesorów wizytujących na WNS. Stały wzrost liczby uczelni partnerskich na WNS tworzy ofertę atrakcyjną i dostosowaną do zróżnicowanych potrzeb. Planowane działania: podpisywanie umów bilateralnych z uczelniami partnerskimi; wspólne seminaria; włączanie profesorów wizytujących w życie Wydziału.

WOM.3. Utworzenie w ramach T4EU międzynarodowego konsorcjum badawczego ds. wyzwań społecznych

Wydział Nauk Społecznych zainicjuje powstanie specjalistycznego konsorcjum badawczego w ramach sojuszu Transform4Europe, skupiającego minimum trzy uczelnie partnerskie. Konsorcjum będzie się specjalizować w analizie kluczowych wyzwań społecznych XXI wieku. Główne obszary badawcze: transformacja społeczno-gospodarcza regionów przemysłowych; wyzwania migracyjne i integracyjne w UE; cyfryzacja życia społecznego; zrównoważony rozwój społeczności lokalnych.

Obszar strategiczny VI: Infrastruktura (IN)

Śląsk to region posiadający wyjątkowo bogatą tradycję architektoniczną. Spoglądając z perspektywy historycznej można by uznać go za prawdziwą Kastylę: krainę kilkuset bajecznych zamków i rezydencji. Przyglądając się najbliższemu otoczeniu Uniwersytetu bez wątpienia można wskazać na wyjątkowość takich zabytków jak Zamek w Pszczynie, Pałac Mieroszewskich w Siemianowicach Śląskich, czy Pałac w Nakle Śląskim. Okres dwudziestolecia międzywojennego był czasem powstawania nowoczesnych budynków modernistycznych, w tym także drapaczy chmur, inspirowanych koncepcjami amerykańskiej szkoły chicagowskiej. Po 1945 roku na Śląsku powstało wiele budynków epoki „Space Age”. Budynek katowickiego Spodka, osiedle Gwiazdy, czy chorzowskie Planetarium to tylko niektóre ich przykłady. W końcu na przełomie XX i XXI wieku w naszym regionie powstały wybitne i wielokrotnie nagradzane realizacje architektoniczne, takie jak chorzowska Villa Reden, katowickie budynki KTW, czy NOSPR.

Uniwersytet Śląski jako uczelnia młoda stara się nadążyć za architektoniczną modą i stylem. Jako społeczność akademicka możemy być bardzo dumni z wielokrotnie nagradzanych budynków CINiBA i Szkoły Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego. Słowa najwyższego uznania budzi udana modernizacja budynków Wydziału Humanistycznego, kampusu UŚ w Cieszynie oraz spinPLACE przy ul. Bankowej 5 w Katowicach.

Na tym tle infrastruktura Wydziału Nauk Społecznych – drugiego pod względem liczby osób studiujących wydziału UŚ - wygląda jak smutne wspomnienie słusznie minionej epoki. W ostatnich latach podejmowane były działania na rzecz punktowej poprawy sytuacji. Poza bieżącymi pracami odświeżającymi, powstało kilka nowych pracowni, studio służące profesjonalnemu przygotowywaniu materiałów dziennikarskich, czy bardzo potrzebna badaczom nauk społecznych fokusownia. W październiku 2024 roku w lokalizacji przy ul. Bankowej 11 otwarta została nowa i funkcjonalna Strefa Studenta. Należy jednak z przykrością stwierdzić, że ogólny stan infrastruktury obydwu kampusów WNS zdecydowanie odbiega od wysokich standardów śląskiej tradycji architektonicznej. A w szczególności ta jego część, która mieści się przy ul. Grażyńskiego w Katowicach.

Dlatego w obszarze infrastruktury podjęte zostaną działania związane z planowaniem najpilniejszych działań i remontów. Szczególne znaczenie będzie miało przy tym opracowanie planu rozwoju infrastruktury Wydziału Nauk Społecznych, w ścisłej współpracy z władzami kanclerskimi UŚ.

Amerykański dziennikarz Sydney J. Harris powiedział, że:

„Zasadniczym celem edukacji jest przekształcenie luster w okna.”

(Sydney J. Harris (1985). *Pieces of Eight* Pa. Mariner Books)

Można je odnieść także do całego obszaru szkolnictwa wyższego. Taka bowiem powinna być misja władz dziekańskich: szerokie otwarcie instytucjonalnego okna na świat nauki i dydaktyki, przez które możliwości rozwoju powinny dostrzec wszystkie osoby studiujące oraz wszyscy pracownicy Wydziału.